

Cròniques

de com va evolucionar el transport del trajecte Barcelona-Puigcerdà, de com es va sanejar la vila amb l'establiment de la colònia barcelonina, del luxe, de les viles d'estiueig i dels comerços de faramalla. Recorda amb nostàlgia els carrers bruts i la gent ruda d'aleshores. Ens descriu la pinta i vestimenta dels homes i dones sortint de missa, el mercat, les danses al so de la tenora, i els nens sense vergonya cridant als primeríssims estiuejants perduts a Cerdanya: «Barceloní, cap de tupí!».

Recomano amb entusiasme la lectura d'aquest recull d'articles. Tot aquell que conegui poc o molt la Cerdanya s'adonarà ràpidament de la vigència que encara tenen moltes de les reflexions que Zulueta feia a final del segle XIX sobre el desenvolupament econòmic i el model de progrés d'unes comarques excèntriques, desconectades, frontereres i amb uns atributs naturals que les fan boniques i dures.

Forfets d'estiu | Amb l'arribada del bon temps i la desaparició definitiva de tot rastre blanc a la muntanya, la indústria de l'esquí adapta les seves infraestructures a la pràctica de mil i una activitats més o menys «extremes» i més o menys imaginatives. L'objectiu és poder explotar els equipaments més enllà de l'hivern i rendibilitzar les inversions. Sense cap intenció de posar en qüestió aquestes pràctiques turístiques i empresarials, voldria fer una petita reflexió sobre el model d'oci que promouen: activitats programades, materials llogats, aventura a tant l'hora, temps limitat de gaudiment, forfets, tarifes i descomptes amb carnet jove, talment es tractés d'un parc d'atraccions on la muntanya en fos purament i simplement l'escenari. Jo ja entenc que el sector turístic se les empesqui totes per inventar l'oferta més trencadora i original i així continuar fent bullir l'olla, però ¿no genera tot plegat una excessiva dependència de l'oci organitzat? Té aturador, aquesta tendència? Ens convertirem en un parc d'atraccions? I que consti que m'ho miro des del cantó del consumidor.

EL RIPOLLÈS *ramon alabau*

La Biblioteca, llum i ombres | El món de l'art és capriciós. Un bon dia, allà on regnava assenyada la imitació va imposar-se vanitosa l'originalitat, la utilitat va ser substituïda per l'esnobisme i la gratuïtat. Eren els imperatius de la modernitat i la bellesa va esdevenir relativa, efímera, transitòria. Avui comprem noms i no obres, venem xefs i no plats.

La nova Biblioteca Lambert Mata és colossal, espectacular, lumínica. Tanmateix hi descobrim ombres; massa sovint, tot invertint la immarcescible saviesa dels clàssics, el bosc ufanós oculta la singularitat dels arbres. L'efecte lupa no enganya: palanganes d'aigua i humidificadors improvisats, per evitar que els llibres, tot remembrand el seu passat arbori, s'esfullin; una espasa de Dàmocles líquida sobrevolant amenaçadorament les rengleres dels incunables atemorits; un mobiliari inadequat perquè els estudiosos puguin treballar-los acuradament i còmoda; DVD que ballen sols en lleixes desmesurades; errors ortogràfics als vitralls que desafien l'ortodòxia en l'àmbit on regnen les paraules; infraestructures per als més menuts que han hagut de ser degudament rectificades; la qüestió de l'escalfament, qüestionada; la de la neteja, tot un problema...

«La imaginació al poder», vam somniari desperts el maig del 68, però no hem d'oblidar que els francesos anomenen a la imaginació *la folle du logis*, 'la boja de la casa'.

Places, espais habitables | Amb el nom d'*àgore*, aquesta era la seva finalitat: ser un espai de coincidència, de diàleg, de controvèrsia. Ara les anomenem *places*, el ciment i el ferro han acabat desterrant-hi tot vestigi natural, l'absència de seients les converteix en indrets de pas, i només a l'estiu les terrasses els donen una fugaç nota de color.

A Ripoll, la plaça de Sant Eudald és com un gran tambor de pedra on ressonen els passos apressats dels vianants. Els veureu vorejar-ne la circumferència, gosar alguna tangent ocasional, evitar-ne el centre, on encara perviu l'espectre del fanal talat, no fossin un blanc fàcil per a impossibles franciradors apostats als teulats.

Hem d'exigir a les institucions que basteixin espais més habitables amb els nostres diners, però tots plegats hauríem de recuperar actituds malauradament periclitades. Necessitem realment llocs d'aplec i xerrera? No demanem més aviat passadissos per guanyar temps, vies ràpides per poder fugir? Cada època té els seus ritus i ara la dialèctica la practiquem, si arribem a fer-ho, reclosos, confortablement atrinxerats al voltant del ciclop de les mil cadenes que ens va abocant la seva ració diària de notícies amb la data de caducitat incorporada.

